

PRZEGLĄD TREŚCI

Wstęp od tłumacza.....	3
I. ŻYCIE I DZIEŁA.....	12
Daty życia. – Otoczenie Kanta. – Duchowa droga Kanta. – Wykłady Kanta. – Szczególne wydarzenia. – Dzieła.	
II. DROGA KANTA DO FILOZOFII KRYTYCZNEJ.....	20
a) <i>Przedkrytyczne pisma</i> : Przeciw pomieszaniu logiki i realnego poznania. – Rozdzielenie matematyki i filozofii. – Marzenia jasnowidzącego.	
b) <i>Zwrot od roku 1766</i> : Postawa duchowa Kanta. Antynomie. Przestrzeń i czas. Pytanie o myślenie.	
c) <i>Nowe pytanie</i> : Podział podmiotowo-przedmiotowy i początek nowej filozofii.	
III. STRUKTURY KANTOWSKIEGO ROZJAŚNIANIA POZNANIA.....	34
a) <i>Rozdzielenie</i>	
b) <i>Zmysłowość, przestrzeń i czas</i>	
c) <i>Myślenie</i> : Sądy analityczne i syntetyczne. – Pytanie: jak możliwe są sądy syntetyczne <i>a priori</i> ? – Myślenie w spostrzeganiu. – Czym jest myślenie?	
d) <i>Wyprowadzanie kategorii z sądów</i>	
e) <i>Dwa pnie</i> : Dwojakie <i>a priori</i> . – Jedność obydwu pni. – Dwoistość jako dualizm w krzyżowaniu się. – Granice wywodzenia. – To nie dualistyczna filozofia.	
f) <i>Wyjście od świadomości zamiast z bytu</i> : 1. Byt i świadomość. – 2. Od czego mamy wychodzić w przestrzeń myślenia, poza którą myśląc nie wychodzimy? – 3. Proces sądowy. – 4. Pojęcie podmiotu. – 5. Spojrzenie wstecz i perspektywa.	
g) <i>Dedukcja transcendentálna</i> : 1. „Dedukcja”. – 2. Podstawowa myśl w formie alternatywnej argumentacji. – 3. Wyrażnie ograniczony temat i faktyczny zasięg.	
h) <i>Analiza metody Kanta przy rozjaśnieniu źródła w nieprzedmiotowości</i>	

Wprowadzenie: Metoda transcendentálna

1. Cztery główne wątki ruchu myślowego: psychologiczny, logiczny, metodologiczny, metafizyczny. – Błędne rozumienie z powodu wyizolowania jednego wątku. – Skok.
2. Znaczenie tautologii, błędnego koła, sprzeczności: Przykłady faktycznych Kantowskich sprzeczności, błędnych kół i tautologii. – Przykłady wyraźnej Kantowskiej świadomości tego stanu rzeczy. – O filozoficznym znaczeniu tych form klęski intelektu.
3. Metoda fenomenologiczna, konstruująca, argumentująca.
 - i) *Antynomie*: Metoda odkrywania. – Przykład pewnego dowodu.
 - 1. Źródło antynomii. – 2. Rozwiązanie antynomii. – 3. Znaczenie rozwiązania dla rodzaju myślenia i świadomości bytu.
 - k) *Intellectus archetypus*
 - l) *Przegląd i zestawienie*

IV. STRUKTURY ROZUMU WE WSZYSTKICH JEGO

FORMACH

82

Wprowadzenie

a) *Idee*

1. Negacja przedmiotu idei.
2. Pozytywne znaczenie idei: Podstawowe zasady regulatywne.
 - Znaczenie metodologiczne, psychologiczne, przedmiotowe.
 - Podsumowanie.
3. Życie: Pojęcie celu. – Organizm. – Badanie biologiczne. – Życie idei.
4. Refleksywna władza sądenia: a) Zgodność przyrody z naszymi zdolnościami poznawczymi i istnieniem celów natury.
 - b) Determinująca i refleksywna władza sądenia. – c) Zakres przypadkowości. – d) Rozumienie naszego rozdwojonego sposobu poznania w kontraście do *intellectus archetypus*.

b) *Działanie moralne*

1. Imperatyw kategoryczny.
2. Sprawdzanie czynu moralnego.
3. Punkt wyjścia od tego, co psychologiczne.
4. Szczęście.
5. Krytyka Kantowskiego „formalizmu”: a) Nauka Kanta o formie i materiale moralności. – b) Pytanie o źródło etosu. – c) Powszechna forma i dziejowa treść. – d) Etyka postaw, etyka konsekwencji, etyka odpowiedzialności.

6. Wolność: a) Rozwiązanie antynomii konieczności i wolności.
 – b) Wolność jest niedoświadczalna. – c) Wolność można uratować tylko przez wgląd w zjawiskowy charakter wszelkiego poznawalnego istnienia. – d) Fałszywe sposoby uczynienia wolności pojmowalną. – e) Wielowymiarowość wolności.

c) *Oglądanie piękna*

1. Sąd smaku i sąd logiczny. – 2. Wolna gra mocy poznawczych.
 – 3. Ważność sądu smaku. – 4. Nadmysłowość sądu smaku.
 – 5. Idea estetyczna. – 6. Geniusz. – 7. Jedność przyrody i wolności. – 8. Ograniczenie pojęcia geniuszu. – 9. Piękno i moralność.

d) *Kantowska filozofia rozjaśniania tego, co nadmysłowe*

- Wprowadzenie: Myślenie intelektualne i wychodzenie ponad nie.
 – 1. Wiara rozumowa. – 2. Interpretacja religijnych dogmatów „wewnątrz granic samego rozumu”. – 3. Wszechświat.

V. KANTOWSKI ROZUM 136

a) *Rewolucja rodzaju myślenia*

1. Droga Kanta. – 2. Rewolucja sposobu myślenia w moralności.
 – 3. Co ma być osiągnięte na drodze.

b) *Rozległość przestrzeni pytań Kantowskich*

- Cztery pytania. – Sens pytania filozoficznego.

c) *Sceptycyzm Kanta i jego nabywanie ważności (obiektywności)*

d) *Negatywne i pozytywne znaczenie filozofowania*

e) *Skończoność człowieka i granice rozumu*

1. Skończoność człowieka. – 2. Granice rozumu: a) Niemożność wywiedzenia podstawowych zdolności. – b) Niepojmowalność wolności. – c) Niepojmowalność odwracania się od radykalnego zła. – d) Za i przeciw rozumowi.

VI. POLITYKA I DZIEJE 156

Wprowadzenie: Kant jako myśliciel polityczny

a) *Podstawowe przemyślenia*

1. Szary obraz dziejów. – 2. Antynomie wszelkich społeczności ludzkich. – 3. Podstawowe pytanie. – 4. Natura i wolność.
 – 5. Ograniczenie aspektu dziejowego: a) Postęp. – b) Nasza pozycja i pozycja Opatrzności. – c) Cel ostateczny i cel końcowy.

b) *Idea społeczeństwa obywatelskiego*

1. Ustrój „republikański”. – 2. Szczęście i prawo. – 3. „Prawo do sprzeciwu” ani tyrania nie zawierają w sobie żadnego prawa.
 – 4. Wojna i pokój. – 5. Znaczenie poglądu filozofii dziejów dla działania.

c) *Droga Oświecenia*

1. Rola filozofii: a) „Nigdy nie można uczyć filozofii, co najwyższej filozofowania”. – b) Filozofia jako „pojęcie szkolne” i „pojęcie światowe”. – c) Nauczanie mądrości. – d) Krytyczna negacja i swoboda pozytywności. – e) Idealny nauczyciel. – 2. Jawność.

d) *Epoka Kanta*

1. Obecna epoka nie jest oświecona, lecz jest epoką Oświecenia. – 2. Epoka absolutyzmu. – 3. Epoka, jeszcze barbarzyńska, zmierza do punktu zwrotnego. – 4. Zwrot dzięki oświeconemu władcy i dzięki Rewolucji Francuskiej. – 5. Możliwość przepowiadania przyszłości.

e) *Polityczny sposób myślenia Kanta*

1. Paradoxy przymuszającego zamiaru przyrody i wolnego działania. – 2. Wiara w człowieka. – 3. Granice. – 4. Podstawowe tezy Kantowskiego politycznego rodzaju myślenia. – 5. Doświadczenie i bezwarunkowość. – 6. Ugruntowanie politycznego rodzaju myślenia w myśleniu filozoficznym.

f) *Zarzuty*

1. Sprzeczności. – 2. Polityczna wiara Kanta.

g) *Porównania*

Lessing. Hegel. Marks. Kierkegaard.

VII. KRYTYKA KANTA

208

Wprowadzenie: Wrogowie Kanta: Cztery przykłady krytyki nieproduktywnej, gdyż wynikającej z radykalnego niezrozumienia. – Drugi rodzaj krytyki: idealisci. Przykład: Fichte.

Próba produktywnej krytyki na podstawie zestrojenia z Kantem: trzy stanowiska do krytycznej dyskusji.

a) *Charakter naukowy*b) *Droga do „doktryny”*

1. Propedeutyka i doktryna. Rozczłonkowanie od strony *a priori*. – 2. Historyczna sytuacja daremności tego kierunku Kantowskich usiłowań. – 3. W pierwszym rozczłonkowaniu obecne już *a posteriori*, tak jak w ostatnim konkretnym poznaniu obecne *a priori*. – 4. Gdzie leży punkt wyjścia do krytyki usiłowań doktrynalnych. – 5. Przykłady sensu prawdziwych wypowiedzi Kanta o przyrodzie. – 6. Zestawienie. – 7. Porównanie z Heglem.

c) *Wymaganie systemu*

1. Kantowska idea członowej budowy. – 2. Jak Kant rozwija system i systematykę. – 3. System i idea.

d) *Granice filozofii Kantowskiej*

Wprowadzenie: Siła i granice tego, co formalne. – 1. Dzieje.
– 2. „Ja myślę”. – 3. Miłość. – 4. Pesymizm. – 5. Dwuznacz-
ność czasowości.

e) *Sposób myślenia Kanta*

Motywy. – Ujęcie wewnętrzne. – Hołd Schellinga.

f) *O interpretacji Kanta*

VIII. HISTORYCZNA POZYCJA KANTA, ODDZIAŁYWANIE I ZNACZENIE WE WSPÓŁCZESNOŚCI.....	235
1. Oświecenie. – 2. Idealizm niemiecki. – 3. Neokantyzm. – 4. Obec- ne położenie.	
Indeks osób	241